

JOUKKUEENJOHTAJAOPAS

VOITTOJA JOKA PÄIVÄ

JOHDANTO

Joukkueenjohtajaopas on joukkueenjohtajakoulutuksessa käytettävä opetusmateriaali. Opas antaa joukkueenjohtajalle perustietoa jalkapalloperheestä, seuratoiminnasta sekä joukkueen toiminnasta ja johtamisesta. Joukkueenjohtajakoulutuksen kesto on vähintään kolme tuntia. Sisältöjä ovat muun muassa: toimintaympäristön jäsentäminen ja käsitteistö, joukkue osana seuraa, toimintaa koskevat säädökset, määräykset ja hyvät toimintatavat, joukkueenjohtajan rooli ja tehtävät sekä toiminnan suunnitelmallisuus.

Suomen Palloliiton toimintastrategian (v.2010–2016) liittotason painopistealueita ovat: pelaaja-kehitys, seurakehitys, markkinointiviestintä ja myynti, johtajuus ja hyvä hallintotapa sekä osaamisen kehittäminen. Joukkueenjohtajakoulutuksen tavoitteena on kehittää joukkueenjohtajien osaamista osana seuran toimintaa. Koulutukset toteutetaan piiri- tai seurakohtaisina.

Joukkueenjohtajakoulutuksessa esiteltävät toimintatavat pohjautuvat seuratoiminnan hyvän hallintotavan periaatteille. Yksi koulutuksen tärkeimmistä viesteistä on joukkueenjohtajan tehtävän merkityksellisyys seurassa. Kokemuksia ja kommentteja otetaan ilolla vastaan, sillä koulutusta kehitetään ja päivitetään palautteen perusteella säännöllisin väliajoin.

Terminologian yhtenäistämiseksi muutama huomio:

Joukkueen johtoryhmä = seuran vahvistamat joukkueen toimihenkilöt

Joukkueen tukiryhmä = joukkueen pelaajien vanhemmat ja muut tukijat

Varainkäyttösuunnitelma = joukkueen budjetti

Varainkäyttöraportti = joukkueen tilinpäätös (koska budjetti ja tilinpäätös ovat virallisia vain seurasalla).

Opas päivitetty 31.3.2014 / Minttu Paavola

Sisällysluettelo

1 Jalkapallo-organisaatiot	4
1.1 Seurat.....	4
1.2 Piirit.....	4
1.3 Suomen Palloliitto (SPL)	4
1.4. UEFA	5
1.5 FIFA	5
2 Seuran hyvä hallinto ja talous	6
3 Seuran joukkue	10
4 Joukkueenjohtajan rooli ja asema	12
4.1 Joukkueenjohtaja seuraorganisaation näkökulmasta.....	12
4.2 Joukkueenjohtaja valmennuksen näkökulmasta	12
4.3 Hyvän joukkueenjohtajan ominaisuuksia	12
4.4 Joukkueenjohtaja ja johtoryhmä.....	13
4.5 Joukkueenjohtaja ja tukiryhmä.....	13
5 Joukkueenjohtajan tehtävät	15
5.1 Johtoryhmän työ- ja tehtäväjako	15
5.2 Joukkueen toimintasuunnitelma	15
5.3 Toimintakalenteri	15
5.4 Kilpailumääräykset.....	16
5.5 Kaikki Pelaa -säännöt.....	17
5.6 Vakuutusturva.....	17
5.7 Ottelut ja turnaukset.....	18
5.8. Joukkueen tilaisuudet, oheistapahtumat ja virkistystoiminta	19
5.9 Ristiriitojen ratkaiseminen ja johtamisen ongelmatilanteet.....	19
6 Seuran joukkueen taloudenhoito	20
6.1 Seuran joukkueen käyttötili ja maksuliikenne	20
6.2 Joukkueen varainkäyttösuunnitelma.....	21
6.3 Joukkueen toimintakertomus ja varainkäyttöraportti.....	21
6.4 Seuran joukkueen varainhankinta	22
6.5 Lait, asetukset ja verotus.....	22

1 Jalkapallo-organisaatiot

1.1 Seurat

Seura on yleishyödyllinen aatteellinen yhdistys, jonka tehtävä määräytyy seuran säännöissä. Seura toteuttaa tehtävänsä ensisijaisesti jäsenilleen, jotka käyttävät ylintä päätösvaltaansa seuran kokouksissa, valtuuttaen hallituksen toteuttamaan tahtoaan, vuosikokouksissa hyväksytyn toiminta- ja taloussuunnitelman puitteissa. Suomessa on yli tuhat jalkapalloseuraa. Vastuun toiminnasta kantaa aina seura, joka on yhteys piiriin ja liittoon. Joukkue ei ole juridinen yksikkö vaan osa seura.

1.2 Piirit

Piiri on toiminta-alueensa jäsenseurojen yhteenliittymä. Seurat päättävät piirin toiminnoista piirin vuosikokouksissa.

Suomen Palloliitto ja sen kaksitoista alueellista piirijärjestöä järjestävät ympärivuotisesti kansallista jalkapallon kilpailutoimintaa. Lisäksi piirit järjestävät omia piirin sisäisiä kilpailu- ja harrastesarjoja seurojen tarpeiden mukaisesti jalkapallossa ja futsalissa. Osana Palloliiton pelaajakehitystoimintaa piirit järjestävät mm. tyttöjen ja poikien piirijoukkue-toimintaa. Tällä pyritään kehittämään yhdessä seurojen kanssa lahjakkaita pelaajia poikien ja tyttöjen maajoukkueitasolle.

Piirien toimintaan kuuluu, yhdessä seurojen kanssa, monipuolisesta lasten ja nuorten sekä aikuisväestön jalkapallon harrastustoiminnasta huolehtiminen. Piirit voivat järjestää omalla toiminta-alueellaan valmentajakoulutusta B-lisenssivalmentajan tasolle asti. Lisäksi piirit voivat järjestää yksin tai yhdessä muiden koulutuspalvelujen tarjoajien kanssa koulutusta myös muille seuratoimijoille sekä erotuomareille.

Yksi piirien perustehtävistä on kaikkien jäsenseurojen elinvoimaisuuden kehittäminen. Piirit edistävät yhdessä Palloliiton kanssa suomalaista jalkapalloa myös toimimalla aktiivisesti alueensa jalkapallon edunvalvojana sekä olosuhteiden parantajana.

1.3 Suomen Palloliitto (SPL)

Suomen Palloliitto on perustettu vuonna 1907. Kansainväliseen Jalkapalloliittoon (FIFA) SPL liittyi vuonna 1908 ja Euroopan Jalkapalloliittoon (UEFA) vuonna 1954. SPL vastaa Suomen osalta jalkapallotoiminnan organisoinnista ja kehittämisestä. Kansainvälisessä kilpailutoiminnassa on mukana yhteensä yli kymmenen tyttöjen, poikien, naisten ja miesten maajoukkuetta, jotka kantavat yllään maamme sinivalkeita värejä.

Kansallisen kilpailutoiminnan laajuutta kuvaa parhaiten maassamme vuosittain pelattavat yli 100.000 virallista ottelua. Ohjaaja-, valmentaja-, huoltaja- ja joukkueenjohtajakoulutuksessa on vuosittain mukana tuhansia lasten, nuorten ja aikuisten kanssa työskenteleviä ihmisiä.

Suomen Palloliittoon kuuluvissa, noin 1.100, jäsen seurassa on noin 119.000 rekisteröityä pelaajaa (v.2013). Jalkapalloa harrastaa eri rooleissa Kansallisen Liikuntatutkimuksen (v.2005/2006) mukaan 500.000 suomalaista. Suomen Palloliitto on harrastajamäärältään Suomen suurin urheilun lajiliitto.

Palloliitossa ylintä päätäntävaltaa käyttää joka neljäs vuosi pidettävä liittokokous, jonne 12 piiriä lähettävät edustajansa. Liittokokousedustajien määrä riippuu piirin seurojen rekisteröityjen pelaajien määrästä. Vuosittaisesta päätöksenteosta Palloliitossa vastaa liittovaltuusto ja liittohallitus.

Visio, missio, arvot

Suomen Palloliitto on jalkapallon lajiliitto, joka kansainvälisen jalkapalloliitto FIFA:n jäsenenä vastaa maamme kaikesta järjestäytyneestä jalkapallo- ja futsaltoiminnasta ja niiden kehittämisestä. Työtä tehdään sekä kasvatus- ja harrastustoiminnan että kilpa- ja huippu-urheilun parissa ihmis- ja asiakaskeskeisestä lähtökohdasta. Palloliiton missio eli toiminta-ajatus on ”Jalkapalloa jokaiselle”.

Suomen Palloliiton visio, ”Euroopan Top 10”, tarkoittaa, että haluamme olla vuonna 2020 Euroopan kymmenen parhaan jalkapallomaan joukossa jokaisella toiminnan osa-alueella. Suomen Palloliiton arvoja ovat iloisuus, luotettavuus, menestys ja yhteisöllisyys.

1.4 UEFA

Union of European Football Associations on vuonna 1954 perustettu maanosaliitto, johon eurooppalaiset jalkapallon lajiliitot (54) kuuluvat. UEFA järjestää kilpailutoimintaa maajoukkueille (EM-turnaukset) sekä seurajoukkueille (mm. Mestareiden Liiga)

UEFA:n pääkonttori sijaitsee Sveitsissä (Nyon) ja sen puheenjohtajana toimii Michel Platini (Ranska).

1.5 FIFA

Federation Internationale de Football Association on vuonna 1904 perustettu kansainvälinen kattojärjestö, jonka jäseniä eri maanosien (6) ja maiden jalkapalloliitot (209) ovat. FIFA järjestää kilpailutoimintaa maajoukkueille sekä seurajoukkueille (MM-turnaukset).

FIFA vahvistaa vuosittain kansainväliset jalkapallosäännöt ja säännökset.

FIFA:n pääkonttori sijaitsee Sveitsissä (Zurich) ja sen puheenjohtajana toimii Joseph S. Blatter (Sveitsi).

2 Seuran hyvä hallinto ja talous

Seura on yleishyödyllinen aatteellinen yhdistys, jonka tehtävä on kirjattuna seuran säännöissä. Seura toteuttaa tehtävänsä ensisijaisesti jäsenilleen, jotka käyttävät ylintä päätösvaltaa seuran kokouksissa. Kokousedustajat mm. valitsevat hallituksen/johtokunnan, joka toteuttaa jäsenistön edustajana seuran kokouksessa hyväksytyä toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä huolehtii seuran omaisuudesta.

Laadukas seuratoiminta ja toiminnan kehittäminen edellyttävät nykytilan tiedostamista, suuntautumista tulevaisuuteen ja kaikkien seuratoimijoiden pitkäaikaista sitoutumista seuran tavoitteisiin, tukijoihin, yhteistyökumppaneihin sekä ympäröivään yhteiskuntaan.

Kansainvälisen jalkapalloperheen jäsenenä seuratoiminnassa on sitouduttava lajin kansainvälisiin ja kansallisiin toimintaperiaatteisiin ja sääntöihin. Seuratoiminnan tavoitteisiin sisältyy myös toiminnan eettisyys, sen turvallisuus ja terveellisyys sekä mm. samanarvoisuus, ympäristöhaittojen syntymisen ja luonnonvarojen tuhlauksen estäminen.

Yhdistyslaki ja seuran säännöt

Seuran tulee toiminnassaan noudattaa kaikkia lakeja ja asetuksia. Rekisteröidyn seuran säännöt tulee olla Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksymät. Seuran säännöt määrittelevät toiminnan raamit ja ne tulee pitää muuttuvassa toimintaympäristössä jatkuvasti ajan tasalla. Seuran sääntöjen tulee olla esillä seuran internet-sivuilla.

Seuran toiminnan tarkoitus

Seuran tulee toteuttaa sen säännöissä määriteltyä tarkoitusta. Toimintaa ohjataan määrittelyillä arvoilla, visioilla ("unelma"), missiolla (toiminta-ajatus), strategialla sekä niistä johdetuilla toimintaperiaatteilla. Seuralla voi olla toimintaa jokaiselle, harrastetoiminnasta kilpaurheiluun.

Seuralla tulee olla säännöllisesti päivitettävä seuratoiminnan opas, josta selviää seuran toiminta kaikille toimijoille.

Seuratoiminnan arviointi ja kehitys

Seuran tulee arvioida toimintaansa säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Seuran kehittämistyöhön tulisi osallistua mahdollisimman suuri määrä seuran toimijoita. Tarvittaessa piirit ja Palloliitto tarjoavat apua seuran kehittämistyöhön. Hyödyllisiä materiaaleja avuksi seuran johtamiseen ja kehittämiseen on koottu Seuraohjelma-portaaliin (www.palloliitto.fi/seuraohjelma).

Kolmen – viiden vuoden kehittämissuunnitelma ohjaa seuratoiminnan vuotuista toiminta- ja taloussuunnitelmaa päämäärätietoiseksi. Erityisesti kenttä- ja halliolosuhteiden kehittäminen vaatii usein useamman vuoden pitkäjänteistä suunniteltua olosuhdetyötä.

Seuran toimihenkilöiden vastuut ja velvollisuudet

Päätöksenteon kannalta on tärkeää, että seuran toimihenkilöiden tehtävät, toiminnalliset vastuut ja velvollisuudet ovat selkeästi määritelty ja näkyvät organisaatiokaaviossa sekä pysty- että vaakasunnassa. Organisaatiokaaviolla kuvataan seuran eri ryhmien asema ja suhde toisiinsa. Organisaatiokaavio antaa seuran toimijoille ja sidosryhmille kuvan seuratoiminnan kokonaisuudesta. Organisaatiokaaviota käytetään sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä ja sen on oltava riittävän selkeä ja yksinkertainen seuratoiminnan kannalta keskeisten tehtävien ja toimivaltasuhteiden selvittämiseksi.

Vastuualueiden määrittämisellä luodaan raamit seuratoimijoiden päivittäiselle toiminnalle. Selkeät ja päivitetty tehtävänkuvaukset ehkäisevät mahdollisia epäselvyyksiä ja päällekkäisyyksiä sekä tukevat seuratoiminnan jatkuvuutta seuratoimijoiden vaihtuessa.

Seuran toimihenkilöitä ovat esimerkiksi:

- Hallituksen jäsenet
- Puheenjohtaja
- Sihteeri
- Urheilutoimenjohtaja / toiminnanjohtaja
- Valmennus- / junioripäällikkö
- Markkinointipäällikkö
- Tiedotuspäällikkö

Seuran taloudenhoito ja kirjanpito

Seuran taloutta on hoidettava vastuullisesti. Kaikki seuran varat, velat ja omaisuus ovat viimekädessä hallituksen vastuulla. Yhdistystoiminta on edelleen pääosin vapaaehtoista työtä, jota tehdään yleensä pääosin ilman palkkaa. Käytännön rahaliikennettä ja taloutta tilikauden aikana hoitavat hallituksen jäsenet, nimetyt seuran toimihenkilöt sekä hallituksen hyväksymät joukkueiden vastuhenkilöt.

Hallitus tekee vuosikokoukselle esityksen seuraavan toimikauden talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta. Talousarvion on perustuttava toimintasuunnitelmaan ja sen tulee sisältää myös kaikkien joukkueiden tulot ja menot, joita toiminnasta oletetaan syntyvän. Kaikki yhdistyksen tulot ja menot on merkittävä kirjanpitoon. Kaikki tositteet täytyy säilyttää alkuperäisinä kirjanpitoa ja tilintarkastajia varten.

Yhdistyksellä on käytössään pankkitili (tai pankkitilejä), jota saavat käyttää yhdistyksen nimenkirjoittajat tai hallituksen päätöksellä erikseen nimetyt henkilöt. Kun toimintavuosi päättyy, yhdistys tekee tilinpäätöksen. Hallitus ja tilintarkastajat tarkastavat sen oikeellisuuden. Tilinpäätöksen osat ovat tuloslaskelma ja tase. Vuosikokous käsittelee tilinpäätöksen ja päättää sen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä asianosaisille.

Seuran viestintä

Tiedotuksen merkitys kasvaa uusien tiedotuskanavien myötä, kuten myös vastuut. Seuratoiminnassa tarvitaan koko seuraa ja sen joukkueita koskeva tiedotusohjeisto (seuraviestintäopas). Oppaan tulee sisältää ohjeistukset ja edellytykset kaikkien nykyaikaisten viestimien käytöstä (internet, sosiaalinen media, sähköposti, mobiiliviestintä jne.). Tavoitteellisella seuralla tulee olla kirjallinen "Tervetuloa seuraan" -opas jaettavaksi kaikille uusille seuratoimintaan mukaan tuleville henkilöille.

Sisäiseen viestintään kuuluu seuran tavoitteiden toteutukseen suoraan tai epäsuoraan liittyvien tietojen tai ohjeiden antaminen, välittäminen ja vastaanottaminen. Ulkoista viestintää tehdään vanhempien, sponsorei-

den, liiton ja piirin, valtion ja kunnan viranomaisten, koulujen sekä muiden ”kiinnostuneiden” suhteen pääosin seuran www-sivujen välityksellä sekä seurajulkaisuin.

Kaikissa viestintäratkaisuissa ja niiden tuottamisessa kannattaa olla erityisen huolellinen, jotta seuran toiminnasta välittyy oikea ja rehellinen kuva. Viestintäohjeistukseen tulee kirjata myös vastuut ja ohjeet ns. kriisitilanteissa. Useimmiten avoin ja rehellinen viestintä hankalissakin tapauksissa on seuran tulevaisuuden kannalta paras ratkaisu.

Viestintää hoitamaan nimetään tarpeen mukaan sekä seura- että joukkueetasolla esim. tiedottaja, mediavas- taava, webmaster tai muu tiedottaja. Kaikkien viestinnästä vastaavien toimijoiden on tunnettava perusasiat tietosuojalainsäädännöstä.

Seuran henkilöstöhallinto, koulutus ja palkitsemisjärjestelmät

Seuratoiminnan tärkeä periaate ja tavoite on saada pelaajat ja muut toimihenkilöt pysymään jalkapallon pa- rissa mahdollisimman pitkään. Tavoitteen toteutumisen seurantaan seuran tulee laatia menettelytapaohjeis- to drop out -tilanteen ja seuralähdön syiden selvittämiseen kaikkien seuratoimijoiden osalta. Jo pelaajauran aikana seuran tulee tarjota pelaamisen rinnalle mahdollisuus osallistua myös muihin seuratoimijatehtäviin. Sitoutumista monipuoliseen seuratoimintaan on kaikin tavoin pyrittävä lisäämään, kuitenkin omaehtoiseen harkintaan perustuen.

Seuran kannattaa suhtautua kaikkeen koulutukseen myönteisesti, sillä hyvin koulutetut seuratoimijat ovat merkittävä resurssi toiminnassa. Seuralla on oltava kaikki toimijat huomioon ottava koulutusjärjestelmä. Valmentajien ja ohjaajien tason on vastattava seuran jalkapalloilullisia tavoitteita. Myös kaikki muut seu- ratoimijat (puheenjohtaja, sihteeri, hallitus, joukkueenjohtajat, taloudenhoitajat, tiedottajat, huoltajat jne.) tulee seuran puolesta perehdyttää ja kouluttaa tehtäviinsä. Koulutus on järjestettävä seuran asettamien ta- voitteiden mukaisesti, sisäisenä ja ulkoisena koulutuksena. Seuran sisäistä koulutusta toteutetaan helpoiten säännöllisesti kokoontuvilla kerhoilla.

Seuralla tulee olla ohjeistus menettelytavoista miten toimitaan kun pelaaja tulee seuraan, miten toimitaan peliuran aikana, miten toimitaan kun pelaaja siirtyy seuran sisällä joukkueesta toiseen tai kun pelaaja haluaa lähteä seurasta. Seuran tulee laatia seurantajärjestelmä pelaajien ja muiden seuratoimijoiden kehittymisen seurantaan myöhempiä mahdollisia tarpeita varten.

Seuran on luotava kaikille seuratoimijoille palkitsemisjärjestelmä, jossa huomioidaan toimijan sitoutuminen seuran tavoitteisiin, aktiivisuus toiminnassa ja/tai ensisijaisesti henkilökohtainen toiminta. Aikuisia ja van- hempia junioreita voidaan palkita myös joukkuemenestyksestä. Myös seuran ulkopuolisia tahoja voidaan tar- vittaessa palkita. Palkitsemisjärjestelmä on oltava avoimesti kaikkien nähtävänä ja palkitsemiskriteerit julki- sestä kaikkien tiedossa.

Seuran valmennustoiminnan linja ja pelaajakehitys

Seuralla on oltava kirjallisena yhteisesti hyväksytty valmennuslinja, joka on tarkistettava määräajoin asetet- tujen jalkapalloilullisten tavoitteiden mukaiseksi.

Valmennuslinja sisältää painopisteet eri ikäluokille huomioiden taidon, taitavuuden (kehonhallinta), taktisen, fyysisen, sosiaalisen ja henkisen valmennuksen vaatimukset. Seuran valmennuslinjan on oltava kaikkien val- mentajien tiedossa ja siihen on yhteisesti sitouduttava. Palloliiton valmennuslinjaa kannattaa hyödyntää, kun seura linjaa omaa valmennustoimintaansa (www.seuraohjelma.fi/urheilutoiminta/valmennuslinja).

Valmennuspäällikkö tai valmennuksen vastaava huolehtii valmennuslinjan toteutumisesta arvioimalla, kou- luttamalla ja antamalla palautetta. Valmennuspäällikkö ohjaa ja avustaa seuran valmentajia eri ikäluokkien valmennuslinjan mukaisten suunnitelmien tekemisessä ja toteuttamisessa. Hyvin koulutetut valmentajat ovat seuratoiminnan merkittävä resurssi. Kaikkien seuran valmentajien (ml. maalivahtivalmentajat) ja ohjaa- jien tason on vastattava seuran jalkapalloilullisia tavoitteita. Tietyillä sarjatasoilla seuran valmentajien koulu- tustasojen on täytettävä Palloliiton lisenssijärjestelmän vaatimukset.

Valmennuspäälliköllä tarkoitetaan henkilöä, joka vastaa seuran valmennuksen koordinoinnista ja toteutumi- sesta. Hänen tulisi olla vähintään A-valmentajatutkinnon suorittanut henkilö.

Junioripäälliköllä tarkoitetaan henkilöä, joka vastaa pääosin seuran juniorijoukkueiden toiminnasta. Hänen tulisi olla vähintään B-valmentajatutkinnon suorittanut henkilö (tai NuVK).

Junioriseuralla on oltava kuvattuna urheilullinen kaavio, ”pelaajapolku”, josta ilmenee selkeästi pelaajan ura ensimmäisistä joukkueista aikuisiän omalle huipulle.

Peruseuratoiminnan lisäksi on tärkeä kiinnittää erityistä huomiota innokkaimpien ja lahjakkaimpien lasten ja nuorten riittävän laadukkaaseen ohjaus- ja valmennustoimintaan. Sitä varten on kehitetty perusjoukkue- toiminnasta yksilöllisempi ja perinteiset seuran joukkuerajat ylittävä pelaajakoulutusmalli. Alle 12-vuotiaille malli toimii nimikkeellä Taitokoulu ja 12–15 -vuotiaille Kykykoulu. Taito- ja Kykykoulut ovat suunnitelmallinen osa huippujalkapalloiluun tähtäävän pelaajan kehitystä. Eri ikäisten Taito- ja Kykykoulutoiminnasta on tehtä- vä kirjalliset ja yhteisesti sovitut toiminta- ja valmennussuunnitelmat sekä pelaajien valintakriteerit. Virallisen statuksen saadakseen seuran on toimitettava suunnitelmat Palloliittoon ja piiriin. Lisäharjoittelumahdolli- suuksia pyritään luomaan myös koulujen ja seurojen yhteistyöllä koulupäiviin. Liikuntapainotteiset koulut ja luokat lisäntyvät maassamme. Jalkapalloa aktiivisesti ja tavoitteellisesti harrastaville tulee tarjota mahdolli- suus lajitaitojen ja yleisvalmiuksien lisäharjoitteluun 1-4 kertaa viikossa jo alakouluvaiheesta alkaen.

Seuran tukitoiminnot

Seuran on tuettava pelaajien kokonaisvaltaista kasvua huomioimalla myös terveyteen ja koulutukseen liitty- vät asiat. Seuralla on hyvä olla kirjallinen ohjeistus pelaajien terveyden seurantaan. Ohjeistukseen on sisällyt- tävä mm. toimintamalli loukkaantumistilanteissa. Terveyskyselyt, terveystarkastukset, testaukset ja hyvin- voinnin yleinen seuranta on hyvä toteuttaa suunnitelmallisesti ikäluokkakohtaisesti.

Terveystietojärjestelmän ylläpito, laajuus ja menetelmät on harkittava ikäluokkakohtaisesti. Yksittäisen pe- laajan terveystiedot ovat salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia henkilötietoja, ne on säilytettävä huolella, eikä niitä saa luovuttaa ulkopuolisille. Alaikäisen pelaajan terveystietojen arkistointiin tulee olla vanhempien lupa.

Seuran on huolehdittava siitä, että jokaisella joukkueella on ensiaputaitoinen henkilö. Terveystietojen eri- tyisosaajien (lääkäri, fysio, hieroja) käytön on vastattava seuran jalkapalloilullisia tavoitteita.

Terveyskasvatuksessa on huomioitava mm. vammojen syyt ja niiden ennalta ehkäisy, kuntoutus- ja hoitopro- sessi, ravintoasiat, doping, päihteet ja sairaana urheilemisen riskit. Seuran on huolehdittava terveyskasvatuk- sen tietouden jakamisesta sopivin määrin kaikille osallisille (pelaajat, vanhemmat, valmentajat, joukkueen- johtajat, huoltajat).

3 Seuran joukkue

Joukkueen ja joukkueenjohtajan toiminnan kirjallinen ohjeistus (periaatteet ja säännöt) antaa toiminnalle raamit ja luo perustan joukkueen menestykselle toiminnalle sekä on samalla tuki joukkueenjohtajan toiminnalle seurassa. Seuran hallituksen vastuu joukkueiden toiminnasta edellyttää tarkkaa ja selkeää ohjeistusta joukkueenjohtajille.

Joukkueen organisaatio

Joukkueenjohtajan on tunnettava koko seuran organisaatio ja huolehdittava oman joukkueensa organisaatiosta seuran ohjeistuksen mukaisesti. Joukkueen johtoryhmään kuuluu seuran hallituksen hyväksymät joukkueen toimihenkilöt.

Joukkueen johtoryhmän vastuut ja velvollisuudet

Joukkueen johtoryhmällä tarkoitetaan joukkueen johtotehtäviin nimettyjä toimihenkilöitä, jotka on seuran antamien ohjeiden mukaisesti valittu ja vahvistettu. Johtoryhmän jäseniä ovat esimerkiksi:

- Joukkueenjohtaja
- Valmentaja / apuvalmentajat
- Huoltajat
- Taloudenhoitaja
- Tiedottaja

Seuran vahvistamien toimihenkilöiden suositellaan olevan seuran jäseniä (vähintään joukkueenjohtaja). Jäsenyys tarjoaa hyvän mahdollisuuden olla mukana seuran päätöksenteossa ja sitä kautta kehittää seuran toimintaa.

Joukkueen johtoryhmä huolehtii joukkueen kauden toiminnan toteutumisesta, tehtyjen ja hallituksessa hyväksytyjen toiminta- ja varainkäyttösuunnitelmien puitteissa. Joukkueen toimihenkilöt ovat velvollisia noudattamaan kaikessa toiminnassaan lakeja ja asetuksia, sekä liiton, piirin ja seuran sääntöjä, sekä seuran yleisiä tai erityisiä ohjeita ja määräyksiä. Toimihenkilöiden koulutuksesta huolehtii seura koulutussuunnitelmansa mukaisesti.

Joukkueen johtoryhmän ja koko joukkueen toiminnan onnistumisen edellytys on hyvin toimiva keskinäinen yhteistyö ja avoimuuteen perustuva luottamus seurajohdon, pelaajien ja joukkueen tukiryhmän taholta.

Joukkueen valmennustoiminnan on noudatettava seuran linjaa ja ohjeita. Joukkueenjohtajan on hyvä tuntea myös valmennustoiminnan perusteet. Valmennussuunnitelmat on tehtävä yhdessä valmennuspäällikön/junioripäällikön kanssa tai vähintäänkin hyväksyttävä joukkueen valmentajien tekemät valmennussuunnitelmat heillä. Joukkueenjohtajan tulee huolehtia yhdessä seuran kanssa siitä, että kaikki joukkueen toimihenkilöt on koulutettu asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Koko joukkueen johtoryhmä tukee pelaajan yksilöllistä kehittämistä omassa seurassa tai yhteistyöseurassa. Joukkueen ottelu- ja harjoitusolosuhteiden tulee vastata asetettuja tavoitteita. Joukkueen tukitoiminnot toteutetaan seuran ohjeistuksen mukaisesti joukkueen tarpeet huomioiden (ks. kappale 2 ”Seuran hyvä hallinto ja talous/Seuran tukitoiminnot”).

Joukkueen tiedotustoiminta samoin kuin henkilöstöhallinto toteutetaan seuran ohjeistuksen mukaisesti.

4 Joukkueenjohtajan rooli ja asema

Joukkueenjohtaja on joukkueen keulakuva ja johtaa nimikkeensä mukaisesti joukkuetta, kaikissa muissa kuin valmennuksellisissa asioissa. Hänen täytyy olla selvillä kaikista joukkuetta koskevista asioista. Joukkueenjohtajan tehtävissä korostuu avoin yhteistyökyky kaikkien toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.

4.1 Joukkueenjohtaja seuraorganisaation näkökulmasta

Joukkueenjohtaja on seuran virallinen edustaja joukkueessa. Hän on yhteyshenkilö seuran ja joukkueen välillä.

Joukkueenjohtaja on kaikessa toiminnassaan vastuussa seuran hallitukselle seuran antamien ohjeistuksien mukaisesti, sekä toisaalla hänellä on seuran antamat oikeudet toimia tehtävässään. Hyvä ohjeistus luo turvallisuutta toimia. Tarvittaessa joukkueenjohtajan tulee itse vaatia seuralta ohjeistusta, jotta välttyään epäselvyyksiltä.

4.2 Joukkueenjohtaja valmennuksen näkökulmasta

Yksi joukkueenjohtajan tärkeistä tehtävistä on valmentajan työrauhan säilyttäminen toimimalla linkkinä valmentajan ja vanhempien välillä. Tämän tehtävän ”pelisäännöt” riippuvat aina valmentajan, joukkueenjohtajan ja seuran keskinäisistä sopimuksista, jotka tulee saattaa kaikkien vanhempien tietoon.

4.3 Hyvän joukkueenjohtajan ominaisuuksia

Hyvän joukkueenjohtajan ominaisuuksia voitaisiin kuvata monin laatusanoin. Kuitenkin on hyvä muistaa ainakin muutama perusasia:

- Positiivinen asenteesi vaikuttaa muiden toimintaan positiivisesti
- Kuuntele ja jaksaa kuunnella kaikkia
- Ole rehellinen, oikeudenmukainen ja tasapuolinen kaikkia kohtaan
- Ole luottamuksen arvoinen

4.4 Joukkueenjohtaja ja johtoryhmä

Seurassa tulee olla ohjeistettuna menettelytapa, kuinka joukkueen johtoryhmä valitaan. Kun johtoryhmän jäsenet joukkueissa ovat seuran vahvistamia, on viimekädessä seuran hallituksella oikeus valita, sekä tarvittaessa erottaa toimihenkilöt, riippumatta siitä kuka valinnan on tehnyt.

Johtoryhmän jäsenillä on sovitut, omat, selkeät tehtävät. Johtoryhmän tulee laatia sisäiset keskinäiset säännöt, joiden mukaan johtoryhmä toimii. On tärkeää, että kaikki johtoryhmän jäsenet ovat mukana suunnittelemassa ja käsittelemässä joukkueen asioita.

4.5 Joukkueenjohtaja ja tukiryhmä

Hyvä joukkueenjohtaja tuntee joukkueensa mahdollisimman hyvin, eli kaikki joukkueen toimihenkilöt, tukiryhmän sekä pelaajat. Tukiryhmän aktiivinen osallistuminen myös koko seuran toimintaan antaa hyvät edellytykset joukkueen laadukkaalle toiminnalle.

- Joukkueen tukiryhmän kaikkia jäseniä tarvitaan kauden aikana erilaisissa tehtävissä:
  - ◊ Varainhankinta
  - ◊ Webmasterit
  - ◊ Turnausvastaavat
  - ◊ Jne.
- Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Tukiryhmän suhde joukkueeseen

Tukiryhmä on yleisimmin joukkueen toiminnan päärahoittajaryhmä ja jo siksi heidän aktivoimisensa ja huomioimisensa on ensiarvoisen tärkeää. Toisaalta tukiryhmän tulee pysyä joukkueen ja seuran sopimissa rooleissa ja antaa kaikki mahdollinen tuki seuralle ja joukkueen valituille toimihenkilöille.

Tukiryhmä ja joukkueen ilmapiiri

Tukiryhmällä on ratkaiseva merkitys joukkueen ilmapiiriin. Ilmapiiri ratkaisee kaiken! Tukiryhmä vaikuttaa omalla käyttäytymisellään ja puheillaan kaikkien suhtautumiseen joukkueessa ja sen ulkopuolella.

Tukiryhmän kokoukset

Seuralla on oma ohjeistus joukkueen tukiryhmän kokousten pitämisestä ja niissä käsiteltävistä asioista sekä päätöksenteosta.

- Kokouskutsut
- Käsiteltäviä asioita mm:
  - ◊ Laaditaan Urheilun pelisäännöt joukkueelle (tukiryhmän / pelaajien pelisäännöt)
  - ◊ Toimintasuunnitelman vahvistaminen
  - ◊ Taloustilanne (ainakin neljä kertaa kaudessa)
- Vuosikello
- Muistio

Tukiryhmäläisten rooli seurassa

Tukiryhmäläiset voivat olla seurassa ja joukkueessa monessa eri roolissa. Heitä tulee aktivoida liittymään seuran jäseniksi ja saada sitä kautta aktiivisiksi seuran toimijoiksi ja sitä kautta mukaan seuran päätöksentekoon. Seuran tulee ohjeistuksellaan pyrkiä määrittelemään tukiryhmäläisten rooli seurassa.

Tukiryhmäläisten koulutus

Seuralla on koulutusjärjestelmä, joka järjestää kausittain aloittavien ikäluokkien tukiryhmäläisille peruskoulutuksen, jossa annetaan perustiedot seuran toiminnasta. Lisäksi tukiryhmälle järjestetään koulutusta eri aiheista.

5 Joukkueenjohtajan tehtävät

Joukkueen toimintaan liittyy useita erilaisia tehtäviä. On tärkeää, että heti joukkueen perustamisesta lähtien tehtäviä jaetaan ja niihin osallistuu mahdollisimman laaja joukko henkilöitä joukkueen tukiryhmästä (vanhemmista).

5.1 Johtoryhmän työ- ja tehtäväjako

Tärkeää on, että kaikki toiminnan kannalta oleelliset tehtävät tulevat hoidettua ja joukkueessa ja seurassa tiedetään kuka vastaa mistäkin. Joukkueessa on seuran ohjeistuksen pohjalta sovittava:

- Joukkueenjohtajan tehtävät
- Valmentajien tehtävät
- Huoltajan tehtävät
- Taloudenhoitajan tehtävät (varajoukkueenjohtaja)
- Muiden tehtävät

5.2 Joukkueen toimintasuunnitelma

Sanonta ”hyvin suunniteltu on puoliksi tehty” pätee joukkueen toimintasuunnitelmaan. Hyvin laaditun toimintasuunnitelman käsittelyn jälkeen tulee kaikilla toiminnassa mukana olevilla toimijoilla ja perheillä olla selvä käsitys tulevan kauden toiminnasta, sen tapahtumista ja kustannuksista. Suunnitelmaan voi kuitenkin syystä tai toisesta tulla muutoksia. Mahdolliset muutokset tulee aina käsitellä tukiryhmässä. Joukkueen tukiryhmän kokoukseen on hyvä viedä hyvin valmisteltu joukkueen toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelma sisältää:

- Tavoitteet: urheilulliset, valmennukselliset, kasvatukselliset jne.
- Kausisuunnitelma
- Kuukausisuunnitelma
- Joukkueen varainkäyttösuunnitelma

Koko joukkueen johtoryhmän tulee osallistua toimintasuunnitelman laadintaan. Seuran tulee hyväksyä toimintasuunnitelma, sekä seuran valmennuspäällikön tulee hyväksyä valmennuksellinen ja kilpailullinen osuus. Toimintasuunnitelman on oltava seuran linjan mukainen.

5.3 Toimintakalenteri

Monet asiat toistuvat vuosittain vain kerran ja tietyinä aikoina, joten aikarajat ovat tarkkoja. Tämän asian hallintaan on toimintakalenteri oiva apuväline. Toimintakalenteriin kirjataan kaikki erilaiset tehtävät, asiat ja määräajat (SPL:n, piirin, seuran ja joukkueen), jotka tulee hoitaa. Kalenteri on usein seuran laatima, jota joukkue voi osaltaan päivittää.

Toimintakalenterissa on mm:

- Joukkuetietojen päivitys: johtoryhmä, pelaajat (pelaajakortti, terveystiedot), henkilötietojen ylläpito / luovutus.
- Sarjailmoittautumiset
- Toiminta- ja varainkäyttösuunnitelma
- Pelipassit, vakuutukset, siirrot jne.

- Urheilun Pelisäännöt (vanhempien ja pelaajien)
- Tukiryhmän kokoukset
- Varainkäyttöraportointi
- Toimintakertomus
- Päätäjäiset

5.4. Kilpailumääräykset

Suomen Palloliiton kilpailumääräykset sitovat kaikkia seuroja ja joukkueita, niiden toimihenkilöitä sekä pelipassin lunastaneita pelaajia. Joukkueenjohtajan tulee hallita kilpailumääräysten oleelliset säännöt ja määräykset, jotka liittyvät mm. yksittäisen pelaajan edustusoikeuteen, pelioikeuteen, pelipassiin, vakuutus- turvaan, yms. asioihin. Kilpailumääräyksistä selviävät myös mm. joukkuetta, sen sarjapaikkaa ja otteluiden järjestämistä koskevat ohjeet. Palloliiton liittohallitus ja -valtuusto päättävät vuosittain marraskuussa seuraavalla kaudella noudatettavista kilpailumääräyksistä.

Piirit voivat omissa sarjoissaan myöntää liiton luvalla joustoja kilpailumääräyksiin ja antaa muita omaan toimintaansa liittyviä erityismääräyksiä.

Seurat voivat järjestämässään turnauksessa antaa omia, kyseistä turnausta koskevia määräyksiä, jos ne eivät ole ristiriidassa Palloliiton kilpailumääräysten ja/tai Kaikki Pelaa -sääntöjen kanssa ja ne ovat turnausluvan myöntävän piirin tiedossa lupaa myönnettäessä.

Edustusoikeus

- Pelaaja rekisteröityy siihen Palloliiton jäsenseuraan, jonka pelaajana hän hankkii ensimmäisen kerran pelipassin.
- Pelaaja voi osallistua viralliseen kilpailutoimintaan vain sen seuran joukkueessa, jossa hänen edustusoikeutensa on (pl. eräät erityismääräykset).
- Pääsääntöisesti pelaajan edustusoikeus säilyy kyseisessä seurassa niin kauan kunnes hänen edustusoikeutensa kilpailumääräysten määrittelemillä toimenpiteillä siirretään toiseen seuraan.
- Mahdollisen edustusoikeuden siirron edellyttämät toimenpiteet käynnistää aina itse pelaaja tai alaikäisen kyseessä ollessa hänen huoltajansa.
- Edustusoikeuden hallinta ja muutokset hoidetaan sähköisesti.
- Edustusoikeuteen liittyvien määräysten mahdollisista rikkomuksista on säädelty Palloliiton rangaistusmääräyksissä.

Pelioikeus

- Pelioikeudella tarkoitetaan pelaajan oikeutta osallistua tiettyyn viralliseen otteluun, tietyn seuran, tietystä joukkueesta.
- Pelaajalla ei ole pelioikeutta seuraavissa neljässä tapauksessa:
  - ◊ hän on pelikielossa tai kilpailun järjestäjä on todennut hänet pelioikeudettomaksi.
  - ◊ hänen edustusoikeutensa ei ole kyseisessä seurassa, eikä hän kuulu esim. farmi- tai yhteistyöseurasopimuksen piiriin.
  - ◊ pelaajalta puuttuu pelipassi.
  - ◊ hänellä ei ole entisen seuran tai kilpailun järjestäjän hyväksymää pelilupaa.
- Myös pelaaja, jolla ei ole kyseisen ottelun edellyttämää vakuutusturvaa, voidaan todeta pelioikeudettomaksi.

- Joukkueenjohtajan tulee olla erityisen tarkkana, ettei joukkue käytä missään tilanteessa virallisissa otteluissa pelioikeudetonta pelaajaa. Tällaisen pelaajan käyttäminen voi johtaa ottelutuloksen kumoamiseen ja sakko- tai sanktiomaksujen määräämiseen seuralle, joukkueen toimihenkilöille tai pelaajalle.

Pelipassi

- Jokaisella viralliseen kilpailutoimintaan osallistuvalla pelaajalla ja erotuomarilla tulee olla voimassa oleva, kyseiseen kilpailutoimintaan oikeuttava pelipassi. Lisäksi pelipassin/korttelipassin/harrastepassin hankkimista suositellaan kaikille säännöllisessä toiminnassa mukana oleville pelaajille.
- Pelipassikausi on 1.1.–31.12. tai 1.7.–30.6. (pelaajan valinnan mukaan).
- Pelipassi lunastetaan seuran ohjeistuksen mukaan joko kootusti joukkueittain tai jokaisen pelaajan kohdalta yksittäisenä.
- Pelipassien hinnat määräytyvät pelaajan iän ja sarjatason mukaisesti ja niistä päättää Palloliiton liittovaltuusto vuosittain huhtikuussa.

5.5. Kaikki Pelaa -säännöt

Kaikki Pelaa -säännöissä on lasten ja nuorten jalkapallotoiminta jaoteltu Leikkimaailmaan (alle 12-v.), Kaveri- maailmaan (12–15-v.) ja Tulevaisuusmaailmaan (16–19-v.). Palloliiton liittohallitus vahvistaa vuosittain Kaikki Pelaa -säännöt. Säännöissä määritellään keskeiset eri ikävaiheisiin liittyvät yleisohjeet, ohjeet peluuttamisesta, ohjeet joukkueen sisäisten ”Urheilun Pelisääntöjen” tekemisestä, yli-ikäisyys ja kaksoisedustussäännöt, ohjeet eri ikävaiheiden erityissäännöistä (esim. lisäpelaajan käytöstä) sekä kunkin ikäluokan pelimuodot, kenttä- ja maalikoot, pallon koko, peliaika ja suositeltava pelaajamäärä per ottelu. Säännöissä määritellään myös turnauskriteerit. Kaikki pelaa -sääntöjä noudatetaan niin virallisessa kilpailutoiminnassa kuin seurojen järjestämissä turnauksissa.

5.6 Vakuutusturva

- Jokaisella 19-vuotiaalla ja sitä nuoremmalla pelaajalla tulee olla voimassa oleva kilpaurheilun kattava vakuutusturva.
- Aikuisella pelaajalla vakuutusturvan pakollisuus riippuu joukkueen sarjatasosta. Kaikkien suositellaan kuitenkin huolehtivan omasta vakuutusturvastaan.
- Vakuutusturva voidaan hankkia pelipassin yhteydessä tai erillisenä, seuran tai pelaajan itsensä käyttämän vakuutusyhtiön kautta.
- Joukkueenjohtajan vastuulla on se, että jokainen pelaaja – ja nuorten pelaajien kohdalla myös pelaajan huoltajat – ovat tietoisia pelipassi- tai seuran ottaman vakuutuksen vakuutusturvan ajan tasalla olevista ehdoista sekä korvausvastuista.
  - ◊ Vakuutusturva ja sen ehdot tulee erikseen tarkastaa ja läpikäydä mm. mahdollisten leirien ja/tai ulkomaan matkojen osalta ennen leirin tai matkan alkamista.
  - ◊ Pelipassin yhteydessä hankitun vakuutusturvan mukaisesta ohjeistuksesta toimenpiteistä loukkaantumistapauksissa vastaa Palloliitto.
  - ◊ Seuran ottaman vakuutuksen loukkaantumistapausten toimintaohjeistuksesta vastaa seura.
  - ◊ Joukkueenjohtajan on huolehdittava, että kaikilla toimijoilla ja vanhemmilla on tieto edellä mainittujen ohjeiden sisällöstä.
  - ◊ Pelaajan henkilökohtaisen vakuutuksen edellyttämistä ohjeista ja toimenpiteistä vastaa aina pelaaja itse tai hänen vanhempansa.

- ◊ Kaikki seurassa vapaaehtoistyötä tekevät henkilöt kuuluvat ilman erillisiä toimenpiteitä automaattisesti eri lajiliittojen ja Pohjola-yhtiöiden yhteisesti sopiman Tuplaturva-vakuutuksen piiriin (v.2014). Tuplaturva sisältää sekä vapaaehtoisten tapaturmavakuutuksen että seuran vastuuvakuutuksen. Tuplaturva on voimassa seuran tai joukkueen perustoiminnoissa kuten kilpailut ja tapahtumat, koulutus, valmennus, varainhankinta, hallinto yms. Tuplaturva ei ole voimassa itse urheilusuorituksissa eikä sen tapaturmavakuutus koske työsuhteessa toimivia.

5.7 Ottelut ja turnaukset

Joukkueenhohtajalla on tehtäviä, jotka liittyvät ottelutapahtumiin. Hänellä tulee olla tiedossa kaikki vaadittavat toimenpiteet ja tehtävät joukkueen ottelu- ym. tapahtumien läpiviemiseksi. Seurasta riippuen, osa tehtävistä voi olla hoidettuna keskitetysti seuran toimesta.

- Kotiottelut
  - ◊ Tulospalvelu
- Vierasottelut
- Turnaukset
- Turnauksen järjestäminen
  - ◊ Turnauksen järjestämiseen tarvitaan Palloliiton kilpailumääräysten mukaan aina lupa piiriltä tai liitolta. Lisäksi seura koordinoi kaikki joukkueidensa turnaukset.
  - ◊ Normaalisti luvan myöntää seuran oma piiri, jonka internetsivuilta löytyy tarkempia ohjeita asiasta ja lupakaavake.
  - ◊ Vuosittain päivitettävissä Kaikki Pelaa-säännöissä annetaan ohjeet lasten ja nuorten otteluita ja turnauksia koskien. Näitä ohjeita tulee noudattaa turnaussääntöjä tehtäessä.
  - ◊ Piiri voi omissa ohjeissaan asettaa rajoituksia turnauksien myöntämiselle esim. kilpailu-kaudella saattaa olla rajoituksia ajankohdista, jolloin turnauksia voidaan järjestää.
  - ◊ Turnauksen erotuomareiden ja kenttien sekä muiden tarvittavien tilojen varaaminen on aina järjestäjän vastuulla.
- Turnaukseen osallistuminen
  - ◊ Turnauksiin osallistuminen tulee aina olla joukkueen hyväksytyin toimintasuunnitelman mukaista.
- Kansainväliset ottelut
  - ◊ Kansainvälinen otteluilmoitus liittoon
  - ◊ Matkustaminen ulkomaille
    - Matkaohjelma
    - Joukkueen matkustussäännöt
    - Vakuutukset (sovittava mitä mahdollisia lisävakuutuksia tarvitaan ja miten ne järjestetään)

5.8 Joukkueen tilaisuudet, oheistapahtumat ja virkistystoiminta

Joukkueen muut toimintasuunnitelmassa olevat tapahtumat (esim. maaottelumatkat, virkistystilaisuudet jne.) ovat olennainen osa kauden toimintaa, jotka omalta osaltaan täydentävät joukkueen varsinaista toimintaa ja tukevat joukkueen hyvää ilmapiiriä.

5.9 Ristiriitojen ratkaiseminen ja johtamisen ongelmatilanteet

Ongelmia ja ristiriitoja on mahdotonta kokonaan estää, mutta kaikkien kuuntelulla sekä avoimella ja rehellisellä vuorovaikutuksella moni ristiriitatilanne on etukäteen estettävissä. Ensisijaisesti ongelmat pyritään ratkaisemaan joukkueen sisällä, mutta tarvittaessa tai ongelman osapuolten tahdosta, tulee ratkaisu siirtää seuran ongelmanratkaisuryhmälle. Ongelmaratkaisuryhmän päätöksistä voi viimekädessä valittaa seuran hallitukselle. Ongelmatilanteiden selvittämiseksi on hyvä sopia joukkueen johtoryhmän yhteinen toimintamalli, jossa ongelma käsitellään esim. koko johtoryhmässä.

6 Seuran joukkueen taloudenhoito

Joukkueen taloudesta vastaa viimekädessä seuran hallitus. Siksi on tärkeä muistaa, että kaikki joukkueen rahat ja omaisuus ovat seuran, joka on antanut ohjeidensa mukaisen käyttöoikeuden joukkueelle.

Joukkueen taloudesta huolehtii joukkueenjohtaja ja/tai taloudenhoitaja. Taloudenhoitoa valvovat ensisijaisesti joukkueen tukiryhmä ja heidän keskuudestaan mahdollisesti valitut tositetarkastajat sekä seuran hallitus ja tarvittaessa seuran tilintarkastajat.

Seuralla on oltava joukkueenjohtajalle ja/tai taloudenhoitajalle kirjallinen ohjeistus joukkueen taloudenhoidosta. Mikäli tätä ei ole, seuran hallituksen on huolehdittava siitä, että joukkueenjohtaja muutoin saa tarvitsemansa tiedot. Sopimus joukkueen taloudenhoidosta suositellaan tehtäväksi kirjallisena seuran/joukkueenjohtajan kesken.

6.1 Seuran joukkueen käyttötili ja maksuliikenne

Seuran tili

Toiminnan kannalta selkein vaihtoehto on, että seuralla (jaostolla) on yksi tili, jonka kautta hoidetaan koko seuran (jaoston) rahaliikenne. Jokaista joukkuetta käsitellään tällaisessa tapauksessa erillisenä kustannuspaikkana. Näin seuran kokonaisuusmaksuliikenne ja kirjanpito on helpommin hallittavissa ja valvottavissa.

- Joukkueet toimittavat hyväksymänsä laskut seuran ohjeiden mukaisesti seuran taloudenhoitajalle maksettavaksi

Seuran avaama joukkuetili

Joukkuetili voi olla vain seuran avaama seuran tili ja seuralla on käyttöoikeus kaikkiin tileihinsä.

- Seura antaa ohjeidensa mukaisesti käyttöoikeuden joukkueetilille
  - ◊ Käyttöoikeudet joukkueetiliin annetaan seuran hallituksen pöytäkirjapäätöksellä joukkueenjohtajalle ja/tai taloudenhoitajalle.
  - ◊ Käyttöoikeus myönnetään määräajaksi, yleensä yhdeksi toimikaudeksi kerrallaan.

Maksut joukkueetililtä

Seuralla tulee olla ohjeistus siitä mitä ja millaisia laskuja joukkueetililtä voi maksaa ja mitä ei. Käytettäessä joukkueetilijärjestelmää osa maksuista tulee hoitaa seuran kautta, mm. maksut, jotka edellyttävät erillisiä toimenpiteitä esim. verottajaa kohtaan (maksut yksityisille henkilöille; palkat, palkkiot ja kulukorvaukset).

Käteiskassat

Mahdollisia käteiskassoja tulee välttää ja tarvittaessa ne on hoidettava seuran antamien ohjeiden mukaisesti. Seuralla voi olla käytössä mm. rahankäyttöselvityskaavake, johon kirjataan mahdolliset käteisnostot ja -panot.

Joukkueenjohtajan vastuu

Joukkueenjohtaja hyväksyy allekirjoituksellaan kaikki joukkueen laskut, jotka taloudenhoitaja maksaa.

Seuran joukkueen kirjanpito-ohjeet

Kirjanpidon tulee olla seuran ohjeiden sekä lakien ja asetusten mukainen. Joukkueet saavat seuralta yhtenäisen tilikartan ja tiliointiohjeet. Seura huolehtii tarvittaessa taloushallintoon liittyvästä koulutuksesta.

6.2 Joukkueen varainkäyttösuunnitelma

Joukkueen kauden varainkäyttösuunnitelma hyväksytään joukkueen tukiryhmän kokouksessa ja sen tulee sisältää kaikki suunnitellut kauden tulot ja kulut. Tukiryhmän tulee tietää mitkä ovat kauden kulut per pelaaja ja miten joukkueen varainhankinta siihen mahdollisesti vaikuttaa.

Joukkueenjohtaja esittelee seuran hallitukselle tukiryhmän hyväksymän joukkueen vuosittaisen toimintasuunnitelman, jonka liitteenä on joukkueen varainkäyttösuunnitelma.

6.3 Joukkueen toimintakertomus ja varainkäyttöraportti

Joukkue laatii toimintakertomuksen ja varainkäyttöraportin, jotka liitetään seuran tilinpäätökseen seuran antamien ohjeiden mukaisesti.

- Seuran tilinpäätökseen tulee liittää ohjeiden mukaisesti alkuperäisinä kaikki joukkueen tiliotteet ja tositteet. Tilinpäätöksen hyväksyy seuran hallitus.
- Joukkue vahvistaa toimintakertomuksen ja mahdollisten tositetarkastajien tarkastaman varainkäyttöraportin tukiryhmän kokouksessaan. Joukkueen tositetarkastajien tehtävä on valvoa, että joukkueen taloutta hoidetaan tukiryhmän kokousten päätösten mukaisesti.

6.4 Seuran joukkueen varainhankinta

Joukkueella voi olla seuran ohjeistuksen mukainen varainhankintaryhmä, joka toimii varainhankinnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kaikki varainhankinta on tehtävä seuran nimissä. Seuralla tulee olla selkeät ohjeet joukkueen varainhankintaoikeuksista ja -velvoitteista.

- Mihin seuran yhteisiin varainhankintoihin joukkueen on osallistuttava?
- Mitä vapaaehtoisia varainhankintamahdollisuuksia seura tarjoaa?
- Mitä itsenäistä varainhankintaa joukkue voi tehdä?
  - ◊ Talkoot
  - ◊ Mainosmyynti (peliasut, julkaisut), seuralla voi olla yhteiset sopimusmallit ja -hinnat mainospaikkojen suhteen.
  - ◊ Muu mahdollinen varainhankinta
- Millaiset ovat varainhankinnan raportointivelvollisuudet seuralle?

6.5 Lait, asetukset ja verotus

Yleishyödyllinen aatteellinen yhdistys, mikä seura yleensä on, nauttii mm. veroetuja, joiden säilyttämiseksi voimassa olevien lakien ja asetusten noudattaminen on ensiarvoisen tärkeää.

Perussääntönä on, että kaikki joukkueeseen eri tavoilla kerätty raha ja omaisuus kuuluvat seuralle, eikä niitä voi millään lailla "korvamerkitä" henkilökohtaisiksi.

YHTEINEN TAVOITTEEMME ON HYVIN TOIMIVA SEURA!

SUOMEN PALLOLIITTO RY

PL 191, 00251 Helsinki

Puhelin: vaihde (09) 742 151

Faksi: (09) 454 3352